

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 171/2011-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Mgr. E. S., B., zastúpenej advokátkou JUDr. I. B., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Mgr. E. S. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. apríla 2011 doručená sťažnosť Mgr. E. S., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. I. B., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie vecí bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001 a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že „podala návrh zo dňa 20. 03. 2001, na Okresný súd Bratislava, ktorým žiadala o vyporiadanie BSM po rozvode manželstva. Prvé pojednávanie bolo vytýčené 07. 02. 2002. Ďalšie dve pojednávania sa uskutočnili v tomto roku až koncom roka a to 22. 10. 2002 a 26. 11. 2002. V roku 2003 sa uskutočnili dve pojednávania, kde po výsluchu účastníkov na pojednávani a zistení zostatkov na účtoch účastníkov bolo nariadené znalecké dokazovanie na určenie všeobecnej hodnoty bytu, ktorý je predmetom vyporiadania. Znalecké dokazovanie bolo nariadené uznesením zo dňa 19. 03. 2004 a ďalšie pojednávanie bolo vytýčené až na deň 21. 05. 2005. ...

Navrhovateľka musela urgovať písomne nariadenie súdneho znalca na vypracovanie znaleckého posudku, lebo súd vo veci ani v tomto nekonal. Následne bolo nariadené znalecké dokazovanie, ako sme vyššie uviedli, ale zasa musela navrhovateľka podať sťažnosť na prietahy v konaní, aby súd vo veci opätovne začal konať...

V roku 2005 bolo vytýčené pojednávanie na deň 21. 6. 2005. Opäť súd nepojednával, lebo na pojednávanie oznámil, že odporcov zástupca sa ospravedlnil a pojednávanie bolo opäť odročené. V roku 2006 podala navrhovateľka opätovne sťažnosť na prietahy v konaní, lebo už uplynulo vyše 5 rokov od podania návrhu na súd a súd vo veci nekonal tak ako mal konať...

Súd opäť konal vo veci i keď konanie, ktoré vykonával v rokoch 2007-2008 mohlo byť vykonané už v rokoch 2002...

Prvostupňový rozsudok bol vo veci vynesovaný až 29. 4. 2008. Bolo to prvé rozhodnutie o veci. Následne bola vec postúpená Krajskému súdu v Bratislave, ktorý sa taktiež pričínil o prietahy v konaní, lebo taktiež začal vo veci konať až 23. 06. 2009, kedy bolo vytýčené pojednávanie o odvolaní. Na krajskom súde v Bratislave je vec vedená pod č. k. 5 Co 191/08. Na pojednávani konanom na Krajskom súde v Bratislave bolo rozhodnuté, že

bude vypracovaný dodatok k znaleckému posudku. Krajský súd v Bratislave vydal uznesenie, ktorým nariadil vypracovať dodatok k znaleckému posudku, ale dal ho vypracovať inému súdnemu znalcovi, než tomu, ktorý vypracovával pôvodný znalecký posudok. Z toho dôvodu nemohol tento súdny znalec vypracovať dodatok k znaleckému posudku a oznámil to súdu. Krajský súd potom nariadil, aby vypracoval dodatok k znaleckému posudku súdny znalec Ing. P. S. Tento aj dodatok k znaleckému posudku vypracoval, ale tento sme namietali a to najmä z toho dôvodu, že navrhovateľka založila do súdneho spisu ako doklady od realitných kancelárií, tak aj kúpnu zmluvu na byt, kde boli ceny predávaných bytov 2x také vysoké, ako cena bytu, ktorú určil súdny znalec. 31. 10. 2010 vydal Krajský súd v Bratislave ďalšie uznesenie, kde novému súdnemu znalcovi nariadil, aby preskúmal znalecký posudok Ing. Petra Skákala. Súdny znalec nemohol takýto znalecký posudok opäť vypracovať, lebo on nemá oprávnenie preskúmať znalecké posudky, ale môže iba vypracovať nový znalecký posudok. Následne až uznesením zo dňa 9. 2. 2011 bolo nariadené, aby súdny znalec určil všeobecnú hodnotu nehnuteľnosti...

Máme za to, že vzhľadom na dĺžku konania síce v právne náročnej veci, sa prejavovali v konaní prvostupňového súdu ničím neodôvodnené zbytočné prietahy, v konaní spočívajúce v málo plynulej, pomalej nedostatočnej a neefektívnej činnosti okresného súdu...

Taktiež na odvolacom súde prebieha konanie od roku 2008, kde tiež sú zbytočné prietahy, tak ako sme vyššie uviedli...

Máme za to, že prejednávaná vec síce je právne zložitejšia, sťažovateľka svojim konaním nedala žiadny dôvod súdu k predĺženiu konania, lebo sa konaní zúčastňovala a mala záujem na konaní, ale prietahy v konaní vznikli pomalou a neefektívnou činnosťou súdu...“.

Sťažovateľka zároveň uviedla, že v prípade prijatia jej sťažnosti na ďalšie konanie súhlasí s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania v tejto veci.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„1) Základné právo Mgr. E. S. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej

lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava V, v konaní vedenom pod sp. zn. 12C 140/2001a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/08 porušené bolo.

2) Krajskému súdu v Bratislave prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/08 konal bez zbytočných prietáhov.

3) Mgr. E. S. priznáva finančné zadosťučinenie v sume 14 000 eur, ktoré je Okresný súd Bratislava V povinný vyplatiť v sume 10 000 eur a Krajský súd v Bratislave v sume 4 000 eur do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4) Okresný súd Bratislava V a Krajský súd v Bratislave sú povinné spoločne a nerozdielne uhradiť Mgr. E. S. trovy konania v sume 261,82 eur na účet právneho zástupcu sťažovateľky do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy

podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ustanovenie čl. 127 ods. 1 ústavy limituje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k ostatným orgánom verejnej moci princípom subsidiarity. Podľa neho rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je daná v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov rozhodovať v konkrétnej veci, a poskytnúť tak ochranu označeným základným právam alebo slobodám sťažovateľa, porušenie ktorých namieta (III. ÚS 181/04).

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (I. ÚS 12/01, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 79/07).

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

Sťažovateľka namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008.

Pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy si ústavný súd osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 280/08).

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jednou zo základných pojmových náležitostí s'ťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv s'ťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto s'ťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06).

Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu v nadväznosti na takto vymedzený účel označených práv vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí aj vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru) ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola s'ťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte mohlo dochádzať a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte mohla trvať (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06, IV. ÚS 46/07, IV. ÚS 263/08, I. ÚS 28/08).

Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 456/2010-31 z 27. októbra 2010 odmietol s'ťažnosť s'ťažovateľky doručенú 17. februára 2010, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001 obdobne, ako to namieta aj svojou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 5. apríla 2011.

Sťažnosť sťažovateľky doručená 17. februára 2010 bola už označeným uznesením ústavného súdu odmietnutá ako zjavne neopodstatnená z dôvodu, že okresný súd v namietanom konaní už v čase doručenia sťažnosti nekonal, ale vo veci bolo vedené odvolacie konanie krajským súdom pod sp. zn. 5 Co 191/2008 (o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z 29. apríla 2008).

Ústavný súd konštatuje, že ani v čase doručenia druhej sťažnosti sťažovateľky (5. apríla 2011), ktorou namietala opätovne porušenie svojich označených práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001, okresný súd vo veci nekonal, pretože vo veci koná krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008 (o odvolaní sťažovateľky proti rozsudku okresného súdu z 29. apríla 2008).

Ústavný súd preto dospel k záveru, že v čase, keď okresný súd už vo veci nekonal (ale vo veci konal krajský súd), už objektívne nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva sťažovateľky okresným súdom.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 140/2001 odmietol pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd tiež pripomína, že podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je neprípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008

Sťažovateľka namietala porušenie ňou označených práv aj postupom krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008 o jej odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 29. apríla 2008.

Zo sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, žeby sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podala predsedovi krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní vedenom pod sp. zn. 5 Co 191/2008.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Podľa odseku 2 citovanej právnej normy ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V prípade namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je týmto prostriedkom sťažnosť podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov, resp. po 1. apríli 2005 sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 62 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“).

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prietahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré má k dispozícii, alebo ak sa

preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde); takéto dôvody v danej veci sťažovateľka neuviedla a ani ústavný súd ich nezistil.

Podľa názoru ústavného súdu sa podanie sťažnosti na prietahy v konaní zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Účinnosť takeého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“), ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietahov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 zákona o sudcoch]. Podobne aj zákon o súdech v § 64 ods. 1 ustanovuje, že „Účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prietahy v konaní...“. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia „Orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.“. V súvislosti s tým ústavný súd poznamenáva, že vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy teda spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sťažnosť na prietáhy predsedovi krajského súdu v namietanom konaní nepodala, preto ústavný súd vyhodnotil sťažnosť ako neprípustnú (§ 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

V závere je potrebné uviesť, že podanie niekoľkých opakovaných sťažností na prietáhy v konaní predsedovi okresného súdu v čase, keď vo veci konal okresný súd, nemôže byť hodnotené ako využitie prostriedku nápravy vo vzťahu k neskoršie začatému a namietanému odvolaciemu konaniu vedenému krajským súdom.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti v celom rozsahu bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľky.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011